

Adatok a makádi néphithez. II.

Varázslás, jóslás, gyógyítás. (Idesoroltunk néhány másnemű néphit-adatot is, melyet kis száma miatt önálló csoportba nem oszthattunk s néhány nem babonás adatot is, főleg növényre vonatkozóan.)

1. (Féreg-patkány-elküldés): Ha péntekre esik ujság, éjfélkor kimén szótlanba, meztelenül, körülkerüli a házat, gatyájával söpri mind kifelé: «Mönnyetök... ékhöl, apátok, anyátok mind odamenyön».

2. Bolhát feketevasárnap kell elküldeni. Söprüvel körülöpörni szótlanba. Utána mondani: «Höss, menjetek a szomszédba».

3. Bolhaelküldés: Egy juhászember húsvét előtt való nap, vagy feketevasárnap beszólt az ablakon: «Itthon vannak-e?» A felesége felelt: «Mincsenek». Ujra a juhász: «Ha itthon vannak, akkor menjenek el». Aztán a szomszédba anyi rengeteg bolha lett, odaküldte-e őket?

4. Andrásnap estéjén a lányok férfinadrágot lopnak fejük alá, megálmodják a jövődöbelijük nevét.

5. Karácsony éjszakáján, ahol a kakas ül, mosdótálba vizet tenni, de csak holdvilágba. Éjfélkor meglátja benne, aki elveszi. (Egy lány kit látott meg, mint a halált. Abba az évbe meg is halt.)

6. Békának a hátujjába van gereblye (csont), azt meg kell szárítani és megérinteni vele a férfit, annak el kell venni az i letőt.

7. Ha férfi ellopott gatyamadzagját elégetik, elveszi az illetőt.

8. Férfiak bűdös bogarat tesznek a nő ételébe, hogy szeresse őket.

9. Bűdös bogarat megtörni, borban beadni, hogy elvegye a legény.

10. Menyasszonyi fátyolból, koszorúból, vőlegény rojtjából ellopnak, annak nincs boldogsága.

11. Ha kiszakítja egy szál haját a fiúnak, az is segít (szerelemben).

12. Csirke vagy disznó mell-csontját megszáritják. Akiét előbb viszi el a kutya, előbb megy férjhez.

13. Ha méhecske száll az ágra, mikor rajzanak, azt lefaragni, bevarrni a ruhába, akkor fiatalhoz megy feleségül.

14. Ha valakit csábítani akar, itassa meg vele a maga elégetett hajszálát.

15. Gatyamadzag, kapca, haj ellopva és megégetve, borba beadva csábítás.

16. Nyomot fölszedni éjfélkor kell. Föl kell söpörni a nyomot. Akinek föl-szedik, soha boldogsága nincs.

17. Luca napján abrincsba, karikába etetik a tyúkokat, hogy ne kószáljanak el.

18. Tyúkot ültetni férfikalapból kell, hogy sok legyen. Jóság kihajtáskor, vagy beeresztéskor kell ültetni, akkor mind kikel.

19. Csibét, kacsát, libát rostán füstölik, hogy ne ártson neki a szem. Födőre hamut, arra parazsat tesznek, keménymagot vagy hagymát égetnek és fölötte forgatják.

20. Meg szokták füstölni a baromfit, mikor kikel, akkor nem döglik meg. Rostára teszik s szalmával, vagy papírral tüzelnek alája.

21. Ültetéskor hangyabolyt kell megzavarni, akkor sok csibe lesz.

22. Ültetéskor kalapból tenni a tojást a tyúk alá: tyúk vagy jérce lesz, sapkából: kakas.

23. Tojást kötőből tenni tyúk alá: jérce lesz, sapkából: kakas.

24. Malacot kötőjén át engedje a helyire, akkor szelíd lesz.

25. Kis kácsával petróleumot itatni, nem pusztul el.

26. Ha ujságban kel a baromfi, megdöglik.

27. Kis csibe holdtöltekkel keljen, ne ujságon.

28. Rózsahulláskor (fehér vadrózsa-hulláskor) nem szabad kelni, mert elhull mind.

29. Disznót ölni is akkó jó, mikó ujság van — sok mondja, — hogy a kukac ne essön bele.

30. Dinnyét századik napon ültetik.

31. Dinnyét január 1. utáni 100. napon ültetik.
32. Péntökön nem vetnek, szőröncsétlen napnak mondják, pedig asse igaz ám, ais csak Isten napja.
33. Mikor az uborka hatodik levele jön, a közepit ki kell csipni, akkor sok lesz.
34. Uborkamagot naplement után ültetni, aztán nyitva hagyni a fészket, hogy a csillagok belelássanak, akkor sok lössz. (Annyi mint a csillag.)
35. Uborkát akkor jó vetni, mikor telehold van.
36. Uborkát vetni pénteken nem jó, keserű lesz.
37. Paprikát harangszó alatt vetni, hogy sok legyen.
38. Zöldséget 1 órakor, hogy egyenes legyen.
39. Zöldséget 1 órakor kell vetni, akkor szép egyenesen áll, nem ágas-bugas.
40. Pénteken nem jó kezdeni semmit.
41. Ahol sok kocsi elmén, dióhajat kell elszórni. (Bőség kedvéért?)
42. Ujságon, fogytán nem szabad vetni, akkor nincs semmi.
43. Babot, borsót nők vetik, lencsét férfiak, mert ők szántják. (?)
44. Karácsony este naplement után, míg csak le nem múlik az ünnep, szemetet nem szabad kivinni, azután is csak az istállóba.
45. Karácsonykor az első nap szemetet nem szoktak kivinni, senkinek semmit ne adjunk, mert elviszi a szőröncsét.
46. Naplement után szemetet nem szabad kivinni.
47. Lucanap nem szabad varrni, kiadni semmit se a háztól, mert elviszik a baromfi-szerencsét. Egyáltalán nem szabad asszonymak dolgozni, csak egy rossz nadrágot vagy réklit *elfejtteni*.
48. Húsvét szombatján este szénát teritettek (a régiiek) az asztal alá és az asztalra és sonkát, kemény tojást tettek föl. Ott maradt az egész ünnep alatt. *A Jézuska meg a halottak ettek belőle.* Ünnep után a kutyával etették meg. (NB. Kevesen tudtak róla, azok szerint is rácsok szókták. Részleteit csak a fenti adat közlöje tudta.)
49. Ha valaki elindul, mikor harangoznak, nem lesz szerencséje.
50. Ha törvénybe megy, visszajáról vegye fel az inget.
51. Ha baltát tesz a küszöbre törvénybe menés előtt, nem birják elítélni.
52. Szülési burok balzsebbe téve törvény ellen véd.
53. Terhes asszonymak nem szabad kötél alatt átbújni, se kemencébe bújni, (a közlő lánya) bebújt, hurok volt a gyereke nyakán.
54. Ha terhes asszony a kemencébe bújik, néma lesz a gyereke.
55. Gyermekegvas asszony visszajáról vegye fel az inget.
56. Holdkóros ingét leveszik, kifordítják és ledobják a tetőről.
57. Vérfüvet be kell húzni a bőr alá a tenyérbe, akármí zaron bemegy vele.
58. Hogy ne legyen katona valaki, rézpénzt kell kötni a lábára. Olyan sebes lesz, hogy az orvos se bír vele.
59. Az ura testvére katonaság ellen rézpénzt kötött a lábára, az kirágta a lába kásáját, nyomorék lett egész életire.

* * *

60. Jöslás szitával : az olló egyik szárát a rosta kávájába kell szűrni, a mutatóujját beledugja az olló fülébe, mondani : «Mon meg neköm édös rostám, merre vitték a tyukomat». A rosta arra fordul.

61. Tolvajt megtudni (lőrévi rác asszony mondta nekik állítólag) : Ollót beleszúrják a szitába, ujjukon felfüggesztik s mondják : «Pétör-Pál, mon meg nekem, ki fogta meg az én tyukomat». Arrafelé fordul a szita (magyartól is látta *régen*. NB. a helybeli ref. lelkész erősen küzd a babona ellen, sok esetben azért nem vallják be egyenesen a mai szokást).

62. Kést a szitába kell szűrni, megfogni s mondani : édös rostám, mon meg neköm, melyik úton vitték el a tyukomat. Zsoltáros könyvvel is lehet : kinyitni a 32. zsoltárnál (Nincsen szívem félelmére Nézni sírom fenekére), cérnával átkötni, felfüggesztve az is arra fordul, amerre a tolvaj ment (vagy lakik).

63. Olló mindkét szárát beszúrta a rosta alsó, vastagabb részébe jó erősen. Az olló két füle alatt begörbített ujjal alátámasztotta (vagy a kárval'ottal kettesben

egy-egy szárát alátámasztotta), megkérdezte, kire gyanakszik, azután mondta: «Szenpétör, Szenpál, te szencségös szent nevéd, mon meg neköm, a Király Bálintné tyukját Bosnyákné vitte el?» Ha erre «fordult» a rosta, a gyanu igaz.

64. Akármilyen nehéz «tárgyu» könyv közepibe ollót dugnak, jó erősen összekötözik, az olló füleit két ujjuk hegyére teszik és mondják: «Szenpétör, Szenpál, mond meg neköm, ki vitte el a tyukom» — sőt: «ki lesz a szeretöm».

65. Patkányelküldés «racionális» formája: egy patkányt megfogni, kiszűrni a szemét, az sivit és elkergeti a többit. D.-né ura megfogott egyet, kiszögelte a falra, azt mondták, úgy elmén. De igen ordított.

* * *

66. Ha a disznó görög, fakanalat szúrtak a tornácba a kalicka fölé.
 67. Hasonló esetben pendelyháló ólomját dugták a fenekébe.
 68. Felpuffadt lóba egy deci pálinkát töltöttek és jártatták.
 69. Ha a marhának elállt a kérődzője, sóslét itattak vele (ami a disznóöléskor maradt a teknőbe).
 70. Talló-tisztesfű szemverés ellen jó, ki kell főzni, levibe megfürösztetni.
 71. Istenfa (kis kertekben van) jó, ha a gyermek nem tud el.ludni.
 72. Cickefarkfű, ha elvágja a kezét valaki, a sebre jó. Pókháló is (ürinőtől hallotta).
 73. Bodzafa levele sebre jó. (Hűsíti, meg nem is ragad bele a ruha.)
 74. Farkasalma sebre jó. Ló lábát is mossák vele, ha sebes.
 75. (St)iglice-tüskét vízi kendőrral megfőzni: vízbetegség ellen inni kell.
 76. Pünkösdi róza mindenre jó, szemre különösen.
 77. Árvacsalány virágja, levele teának.
 78. Fejér liliom szemre jó. «Virágját lefujtani, üvegbe, maga magának olaját csinálja meg.» Gennyes szemre jó.
 79. «Gyógyító-szüle» nadár-gyökeret főzött meg tejben daganat ellen.
 80. Búzavirág köhögés ellen. (Teának?)
 81. Pemetefű-tea köhögés ellen.
 82. Pipacs «a vérzést mögfogja». Vörösbörbe kell megfőzni.
 83. «Szarkaláb vérzést csinál. Nem lesz kisbaba.»
 84. Fonyást (fokhagymakoszorút) megfőzni, ha valakinek a karja «megmahóllik» (elfárad, megdagad), amilyen melegen bírja, bepakolni vele.
 85. Paradicsomkórót megfőzni fürdőnek, mikor valakinek hasogat a lába. («Orvos rendelte.»)
 86. Turi kórót vagy sárgarózsát cigarettázni vagy pipázni sebes orr ellen. (Egy kisleánynak kétkrajcáros pipát vettek, az orrán engedte a füstöt. Később alig tudták leszoktatni róla.)
 87. Tallótormát (erős a gyökere) gyerekek ették. (Valami gyomorfájásra jó.)
 88. Zab vérszegénységrül jó teának.
 89. Katakóró heptikáruul teának.
 90. Folyókát, suttogatót disznóval etetik.
 91. Papsajt, kakasparéj sebre (mindenre) jó.
 92. Részség ellen: fésűt, akit úgy találnak, meg kell törni, megégetni, borba, levesbe beadni. Soha sem lesz részeg.
 93. Kávéskanál hamut beadni feketekávéba, rögtön józan lesz a részeg.
 94. Sárgaság ellen 7 tetűt lekvárban beadni.
 95. Hideglelés ellen százlábú bogarat borban beadni.
 96. Tallótisztesfű, kakukfű szemverés ellen. Főzetibe fürösztetni.
 97. Fehér liliomot pálinkába sebre használják.
 98. Liliom-olajat égésre (patikából. Lefojtásról a közlő nem tud).
 99. Tisztesfű szemverés ellen. Főzetibe fürösztetni, meg inni is.
 100. Farkasalma sebre, meg ló lábára, ha megszúrja. Főzetivel fürösztetni, meg a levelét is a sebre takarni.
 101. Utifüvet borítani a sebre.

102. Sajtos mályva (= papsajt) sebre jó. Az egészet megfőzik, levelét kifőzik, levével és levelével borogatják.

103. Bodzafa virágjából tea köhögés ellen.

104. Kamilla (= székfű) jó nagyon belsőrésznek, szem-, torokfájásnak.

105. Pemétfű teának tüdőbajosok számára.

106. Szépasszonybogyó vastag indája köhögéscről tüdőbajosoknak. (Kertek alatt szokott lenni, szinte olyan édes a szára.) Szárát megapritani, megmosni, megfőzni és a levét inni.

107. Fodormentát inni gyomorfájásrul. Mikor vérhas volt, ha vizet ittak, hascsikarást kaptak, csak szárított fodormenta-teát ittak. Július elején már lehet szedni.

108. Lósóska-mag teát szintén vérhas ellen. Megmosva megfőzni. Vörösborba is lehet. Július elején lehet szintén.

109. Farkasalma levelét megmosni, rátenni a sebre, főzetivel borogatni. Gennyet kiszívja. Ha a ló, vagy jószág lábát kihatja valami, vizipuskából farkasalma-főzettel priccelik.

110. Fehérmályva gyökerét felásni, megmosni, megkaparni a színét, tejbe megfőzni. Ha valakinek púp támad, kifakasztja. Ha már kifakadt, kamillával mosogatják.

111. Sömőtyü volt az ujján, pocokdúráshoz nyomta háromszor, arra eltűnt.

112. Szélösménta jó kelésfélére. Kicsit megtörni a levelét késnyéllel, akkor jobban rálapul a sebre.

113. Zsályafű levele teának gyomorfájásra.

114. Levendulát moly ellen ruha közé teszik.

115. Sárgarózsát, ha valakinek sühös az orra, arca, pipálni szokták. (Ha az orrát, arcát dagasztja, kiveri, azt mondják rá, hogy *sü bujkál benne*. Másról nem hallott.)

116. Kőrözsa fülfájásról jó. («Csuportban van a tetőkön, itt is van a szomszédház tetején.») Levelét megmossák, megtörik, mert vastag, tiszta ruhában kicsavarják a levét, meglangyosítják és beleöntik a fülbe.

117. Akinek nincs teje, székfűteát adott a gyerekeknek. Még a kisgyerek is tudja, hogy jó teának a kamilla. Patikának is szedik.

118. Földi tököt serülésnek megpuccolják, moslékos edénybe téve arról iszik. Nyavalyákat nem kapja meg.

119. Tisztesfűből egy kis csomócskát kell megfőzni és «verésben» lévő gyereket abba fürösztetni. Almási, kücsi (kulcspusztai) hegyekből hozzák.

120. Kakukfű teának. (Gyomorfájásra?)

121. «Agácatea olyan, hogy az ember nyul tőle.»

122. Hársfa jó teát ad, de nehéz kapni, egy fa van az erdőbe.

123. Kenni az ereket ő szokta. (Ezért hívják Kenő Király szülének.) «Csomók vannak az érben némelyiknek, elhuzogatom, elkenyögetöm.» Érelmeszesedésben lévő ember hat évig nem tudott dolgozni, amióta keneti magát, mindent dolgozik.

124. Szüléskor a bábaasszony fölkenegeti, fölhuzogatja a méhet kívülről.

125. Pipacs magzatelhajtásra. Megindítja a vérzést. Borban megfőzik a virágját.

126. «Börök (büdös b.) meglappasztotta, megszitta a mejjemet.»

127. «Sárgaságba valami tetű.»

128. Liliomot megszáritva pálinkába vagy finom tábla-olajba beletenni. Égésről jó. Az égést megnyálazta, beszózta, nem hólyagzott fel. Liliomos táblaolajjal kenegette.

129. Diófelevél főzetibe fekélyes kis gyereket fürdetni, itatni. Pipálni is szokták.

130. . . . lajtorjatüske valami boszorkányos lesz. Oda szokták az ajtóra tűzni, belülre, akkor nem tud a boszorkány bemenni.

131. Pókháló sebre jó. (Cseléd volt Pesten a Fásor-szanatóriumban, ott tette a pókhálót a sebre a fűtőházba, nem merte mutatni az orvosoknak.) Kasza ha elvágta az ujját, pókhálót és törött paprikát tett rá.

132. Gólyaorrú füvet egészben megfőzni, ha megmahóllik vagy eltörik valakinek a karja, borogatni.
133. (Zabot teának nem hallotta) rozstot, kukoricát igen.
134. Büdösküvirág (magasra nyúl és végig van rajta a sárga virág), virágját megfőzni teának, fület mosogatni vele, köhögésre is jó.
135. Fokhagyma koszorúját megfőzni, mahóllásra borogatni.
136. Kutyaharapást kimosni, elhasított fehér babot kötni rá. Addig nem jön le, míg meg nem gyógyul.
137. Gyűlésre, vágásra tengeri hajma levelét megtörve rákötni, kiszívja a gennyet.
138. Ha a száka nem jön ki, kígyóbört kötnék rá, az kihúzza.
139. Szeplőt maga vizeletjibe vagy Duna-vízbe mosni.
140. Kakasparéj minden sebre jó.
141. Akármí gyülevényre bodza szárát megkaparni, a belső haját igen puhára megtörni, rákötni a sebre. Ha kifakadt, krumplit cukros tejbe megfőzni (mosogatni?).
142. Sebre útifüvet. Megfőzni, levelit a sebre (takarni) levével pedig mosogatni.
143. Sebre farkasalmát. Mindenestül megfőzni, levelit a sebre, levével mosni.
144. Székfű sebre ugyanúgy, mint az előbbi kettő.
145. Agáca, kamilla teának köhögés ellen.
146. Pókhálót óvilági öregasszonyok tesznek a sebre, meg meszet kaparnak a falról. («Pacsáلكodók.»)
147. Csombor, fodorménta, szélés ménta összefőzve, jó melegén infájós láb áztatására jó.
148. Fehér liliumot pálinkában mindenféle sebre alkalmazták. Olaja égésről jó. (Lefojtást nem ismeri.)
149. Tejes kákicsot libával etetik.
150. Békarokka sebre jó. Rákja volt a mejjin, arra főzte.
151. Fehér lilium levelét megszáritva rátenni a gennyes sebre.
152. Ha tüske nem jön ki, kígyóbört rája.
153. Békarokka reumáról jó.
154. Tisztulós ruha szemverésről. A szemet meg kell mosni és a ruha alsó felével megtörülni. Embert, állatot, baromfit a beáztatott ruhával locsolni és megtörülni.
155. Ugyanerre jó vizeletbe mosdani.
156. Ótvaros gyereket kőson ülve szoptatni.
157. Tej-elapasztás: bontófésűt gatyamadzaggal mell alá kötni.
158. U. arra: бүдös bőřököt nyersen a mellre kötni. (Nem okoz bajt.)
159. Kámforos zsírral kenve a mellet, sohasem lesz teje. (NB. régen 3—4 éves korig szoptak.)
160. Kőrősbogárt megszáritva összetörnek pornak veszetség ellen.
161. Tearózsát megszáritani és cigarettázni (nem sühősnek, hanem) orrfájósnak.
162. Közönséges rózsát lefojtják. Szemre jó.
163. Pipacsot állandóan eszi egy menyecske. Aki azt eszi, annak soha családja nincs. (Cigaretta is lehet?)
164. «Léándért ittam őleget, mégse (használt gyerek ellen) csak megzavarja az embert.» Őt hétig meleg téglát raktak a lábához, mégis rázkódott az ágyban, majdnem megzavarodott.
165. Diőhajat megtörni, vörőshajmával megfőzni teának köhögés ellen. (Ronda puruttya népség hordja ki a diőhajat az útra!)
- A 66—69. adatok egy gazdától valók, 70—95. Kis Andrásné 61 éves és Bódis Vincéné 58 é. asszonytól. A 96—101. és 142—151. Matis Boreca (?). 102—127. Kenő Király szüle 69 é., 128—135. Diőszegi Lajosné 75 é. adatközlőktől. (NB. kérdésemre a cickefarkot nem ismerte, iglicetüske, pünkösdi rózsa, árvacsalan, turikóró hasznát nem tudta.) 136—141. közlöje nem megállapítható, 152—164. az előző Kisné leányától, egy 28—30 éves menyecskétől ered. Kis- és Bódisné éppen az erdőre menet ismerem meg, mikor növényt szedtek orvosságnak. (Patikának is szednek, mert jól

ismerik a növényeket, csak sokszor más az elnevezés, ilyenkor a hivatalosat is ismerik.) Kenő Király szüle házában a felsorolt növények nagy számban voltak csoportosítva és szárítva, a lilium-olaj és a ménták az egész szobát illatozássá tették. A fenti adatok tehát még ma is élő szokásra és használatra vonatkoznak.

Vargyas Lajos.

Data to the Folklore of Makád (Isle of Csepel) II. Author publishes data on spell and medical treatment in a village, particularly in connection with plants.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK

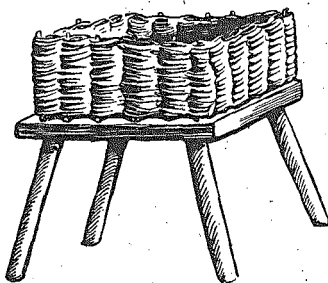
Málétörő

A magyar népi gazdálkodás egyik legfontosabb kultúrnövénye a kukorica, vagy ahogy erdélyiesen ismerik: a málé. Az Újvilágból Európába vándorolt növénynek sokat köszönhet a világ. Hozzánk *Rapaics R.* szerint a balkáni szlávok közvetítésével került. ¹ Déli eredetet igazol a kukoricának «törökbúza» elnevezése is. A magyar néprajzi irodalom az eddigiek során nem foglalkozott érdemlegesen a kukoricatermelés kérdésével. ² Pedig nagyon jól tudjuk, hogy Kelet-Magyarországon milyen nagy szerepe van a népi táplálkozásban. Az aránylag újkori kultúrnövénynek sajátos elterjedési területe van, — ebben klimatikus tényezők is szerepelnek — s e területen alig, vagy egyáltalán nem ismerjük a termeléssel kapcsolatos műszavak, szerzőszámok, a belőle készített táplálékok sokféleségét. A meglévő adatok igen szétszórtak s nem adnak átfogó képet, legföljebb csak egy kisebb részletkérdést világitanak meg. Egy ilyen részletkérdést jelent *Gunda Bélán*ak nemrégiben az erdélyi cséplőkosarakkal kapcsolatosan írott néhány sora. ³

Az alábbiakban *Gunda Béla* adatait szeretném néhány magyar adattal kiegészíteni s ezzel a cséplőkosár elterjedési területét északabbra, a magyar nép-terület felé kitolni.

Ismerik a cséplőkosarat a désházai (Szilágy vm.) magyarok is. Neve: «málétörő». (A továbbiakban e néven nevez-

zük.) Mint a bemutatott ábrán is láthatjuk, a désházai málétörő nagyjában azonos az eddig ismertetett formákkal. (A magyar példányra talán rámondhatjuk, hogy nem annyira primitív, jobban kiművelt, kifaragott darab.) A désházai málétörő közönséges négy lábú, nagysága megfelel az Alföldön közismert

Désházai málétörő.

Dreschkorb zum Abkörnen der Maiskolben.

asztalszékekének. A székeszékán ujnyi vastagságú lyukak vannak. A deszkázat peremén négy nagyobb lyukba egy-egy erősebb karót vernek s közben kisebb botocsákat állanak. Ezeket a szélen álló botocsákat vesszővel körülfontják. Az így körülfont kosárféleségre szórják a «málé», illetve a kukoricacsöveket. Ezután következik a morzsolás, vagy törés. Egy súlyos fakalapéccsal, amit «furkó»-nak neveznek, addig ütögetik a csöveket, míg a szemek le nem morzso-

¹ *Rapaics Rajmund*, A kenyér és táplálékot szolgáltató növényeink története. Budapest, 1934. 110. l.

² A Egyedül *Bátky Zsigmond* hívja fel a figyelmet először egy kisebb könyvismertetés, később pedig egy cikk keretében arra, hogy milyen tanulságos volna a kukorica termelés és fogyasztás magyarországi adatainak feldolgozása. Föld és Ember 1921. 78., 110—112.

³ *Gunda Béla*, Balkanische Zusammenhänge der rumänischen Volkskultur der Südkarpathen. Arch. Eur. Centro-Orient. VIII. (1942.) 265—267. l. — A Déli Kárpátok román népi műveltségének balkáni kapcsolatáról. Ethn. LII, 41—42. l.